

Energierapport biedt wel degelijk hoop

Er was veel kritiek op het energierapport *Transitie naar Duurzaam*. Vooral milieu-organisaties lieten zich niet onbetuigd. De harde kritiek is onterecht.

Opinie

Frans Debets

Iedere Nederlander met een groen hart vond het nodig het rapport *Transitie naar Duurzaam* van de rijksoverheid af te kraken. Er zou geen ambitie of gevoel voor urgentie zijn, moeilijke keuzes worden uitgesteld; blijkbaar worden de kritische lezers erg opgewonden door de nuchtere en terughoudende toon van het rapport.

Het rapport voegt niet heel veel toe aan bijvoorbeeld *Schoon en Zuinig* (2007), er zijn passages die vrijwel letterlijk in *Zorgen voor Morgen* (1989) stonden en het oude model van de transitiepaden wordt zelfs uit de kast gehaald.

De winst is toch dat er nu een gedegen kader is voor de stappen die gezet moeten worden. Het rapport geeft de integrale visie van het kabinet, de beleidsagenda met de concrete acties komt later dit jaar.

De boodschap is duidelijk: de transitie is nodig, maar wordt niet makkelijk; iedereen moet meedoen, alle technieken moeten worden ingezet. Nieuwe nucleaire technieken worden niet uitgesloten, CCS (CO₂-afvang- en opslag, red.) wordt weer bespreekbaar, biomassa blijft

belangrijk; de afbouw van kolen en gas komt, maar zal jaren duren.

De keuze voor een combinatie van drie thema's geeft duidelijkheid: sturen op CO₂-reductie, het verzilveren van de economische kansen en het integreren van energie in het ruimtelijk beleid. Eindelijk wordt nu duidelijk gemaakt dat onze omgeving zal veranderen, de transitie zal overal zichtbaar worden.

Hulde

Er is geen overmatige aandacht voor kleinschaligheid en de alle-beetjes-helpen-illusie wordt ook niet in stand gehouden. Hulde daarvoor. Woorden als visie, samenwerking en transitie komen wel erg vaak voor, maar het woord handhaving ontbreekt volledig. Het rapport schetst de ontwikkeling van een overheid als netwerkpartner die niet voorschrijft wat er moet gebeuren of claimt te weten hoe het moet, initiatiefnemers moeten het samen met het bevoegd gezag uitvinden.

De overheid wil terughoudend zijn met regeldruk en pleit voor proportioneel handelen. De vroegtijdige dialoog en goed overleg met de regionale en lokale overheden worden bepleit, de plannen moeten passen bij de regionale mogelijkheden. Er komt een nationale energie-

De biomassacentrale in Moerdijk, de grootste ter wereld. Foto: ANP

dialoog, want er is te weinig kennis en begrip bij de bevolking. Dat zouden de ngo's zich toch moeten aantrekken.

Het thema warmte krijgt veel aandacht, de kansen en problemen worden wel aardig behandeld, maar het blijft wat steken in de inventarisatie. Hoe we daadwerkelijk de warmtedistributie gaan aanpakken, komt hopelijk in de beloofde beleidsagenda.

De nadruk ligt op besparing, dat is verheugend. De groei van de duurzame stroomproductie, 50 procent in 2030, wordt op hoofdlijnen geschetst, Nederland wordt een exportland. Wie onze export straks moet afnemen is nog de vraag, maar de groei van het Midden-Europese

koppelnets met zeven landen, waaraan staatsbedrijf Tennet meewerkt, kan wellicht soelaas bieden. Ergens verstoep op pagina 113 wordt gesteld dat we blijven vasthouden aan het *energy only*-systeem en de prijsvorming op de markt; blijkbaar kan binnen de Europese eenwording toch gekozen worden voor meerdere systemen.

Het is een voorzichtig rapport, maar juist deze voorzichtigheid in dit rapport biedt hoop. Er wordt al veel te vaak beweerd dat het allemaal heel eenvoudig is en dat we makkelijk energieneutraal kunnen zijn in 2030. De regering moet niet te veel dromen en de omvang van de opdracht niet onderschatten, zij moet realistisch plannen en de

veranderbaarheid van het land goed inschatten.

Het rapport richt zich op de langere termijn op weg naar 2050. Een probleem is wel dat we verplichtingen zijn aangegaan voor 2020. Nog steeds is niet duidelijk hoe we de afgesproken 14 procent gaan halen. Na alle aandacht voor visie en ambitie zou je gewoon eens een fatsoenlijk uitvoeringsplan mogen verwachten. Hallo Den Haag, jullie tekenden acht jaar geleden in Europa voor 14 procent, waar blijft het lijstje met acties dat optelt tot 300 petajoule in 2020?

Frans Debets is directeur van Debetsbv en columnist van het *Friesch Dagblad*